

NOTULEN

Vergadering:	Raad, nr. 1
Datum en tijd:	22 januari 2026; 10:15-12:00 uur
Plaats:	SER-gebouw te Den Haag
Aanwezig:	Putters (voorzitter), Henrar, Van Eijck, Sleijpen, Houweling, Knoef, Ter Weel, Dijkhuizen, Gerbrandy, Termeer, Koopmans, Helder, Vonhof, Weurding, De Leeuw, Kroes, Lükerath-Rovers, Bharosa, Majoor, Vuik, Thijssen, Den Boer, Fortuin, Boelens, De Boer, Vermeij
Secretariaat:	Van Selm (plv. Algemeen directeur), Van Steveninck (directiesecretaris), Van der Vooren, Hooplot, Koopmans, Plaisier, Odé, Bokhorst, Van der Valk

De openbare Raadsvergadering is ook altijd te volgen via een livestream en nadien ook terug te zien via deze link: <https://www.youtube.com/watch?v=GIkvoJmcDm4>

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom, waaronder raadsleden, genodigden op de tribune, vertegenwoordigers van het jongerenplatform en externe gasten voor de agendapunten Defensie en het Nationaal Burgerberaad Klimaat.

Er wordt stilgestaan bij:

- De verwelcoming van een nieuw raadslid Connie Maathuis als opvolger van Cristel van de Ven van VZN.
- De aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Ministerie van Defensie (Secretaris Generaal Defensie en Directeur Strategie en Kennis Defensie).
- De aanwezigheid van de voorzitter, begeleiders en deelnemers van het Nationaal Burgerberaad Klimaat.
- Het afscheid van Mary van Driel van het SER-secretariaat, met veel dank voor haar inzet en een toelichting op haar overstap naar een verwante organisatie binnen de polder.

2. Vaststelling verslag 18 december 2025

De voorzitter vraagt of er opmerkingen zijn over het verslag van de vorige raadsvergadering. Er wordt één redactionele opmerking gemaakt over de correcte spelling van een naam. Met inachtneming van deze correctie wordt het verslag vastgesteld.

3. In gesprek met Defensie**3.1 Inleiding door de voorzitter**

De voorzitter leidt het gesprek met Defensie in door te schetsen dat geopolitieke spanningen en veiligheidsvraagstukken de afgelopen jaren sterk zijn toegenomen en naar verwachting ook in de komende periode een grote rol zullen blijven spelen. Deze ontwikkelingen raken niet alleen het veiligheidsdomein, maar hebben ook directe gevolgen voor arbeidsmarkt, industrie, innovatie en de maatschappelijke weerbaarheid

van Nederland. De voorzitter wijst erop dat dit thema al langer op de agenda van de SER staat en dat de raad recentelijk richting de kabinetsformatie heeft aangeboden om hierover mee te denken.

Het doel van het gesprek is om inzicht te krijgen in de opgaven waar Defensie voor staat, om wederzijdse verwachtingen te verkennen en om te bezien welke rol de SER en de sociale partners hierin kunnen vervullen.

3.2 Internationale context en urgentie

De Secretaris-Generaal van Defensie neemt het woord over en schetst vervolgens de internationale veiligheidscontext. Daarbij wordt benadrukt dat de wereld zich in een andere fase bevindt dan in de decennia na het einde van de Koude Oorlog. Spanningen aan de randen van Europa en veranderende machtsverhoudingen maken dat scenario's die voorheen als onwaarschijnlijk werden gezien, nu reëel onderdeel zijn van beleidsvoorbereiding.

Aan de hand van een gesimuleerd nieuwsfragment wordt geïllustreerd welke gevolgen een escalatie aan de oostflank van Europa kan hebben voor Nederland. Het fragment laat zien hoe grootschalige militaire verplaatsingen, logistieke knelpunten en maatschappelijke verstoringen ook het dagelijks leven in Nederland kunnen raken. De toelichting maakt duidelijk dat Nederland binnen NAVO-verband een belangrijke rol vervult als doorvoer- en gastland voor bondgenootschappelijke troepen.

3.3 Reflecties vanuit de raad

Na deze toelichting reageert de raad op het geschetste beeld. Verschillende raadsleden geven aan dat het fragment een indringende indruk achterlaat en de nabijheid van geopolitieke dreiging tastbaar maakt. Er wordt gesproken over de impact op gezinnen, jongeren en toekomstige generaties, en over het besef dat de huidige generatie mogelijk opnieuw met oorlogsdreiging in Europa geconfronteerd wordt.

Daarnaast wordt de vraag opgeworpen hoe burgers en bedrijven zich hiertoe moeten verhouden en welk handelingsperspectief zij hebben. De raad benadrukt dat duidelijke communicatie, voorbereiding en maatschappelijke veerkracht essentieel zijn om ontwrichting te voorkomen.

3.4 Weerbaarheid en maatschappelijke continuïteit

De Secretaris-Generaal benadrukt in reactie hierop dat weerbaarheid niet uitsluitend een militaire opgave is, maar een brede maatschappelijke verantwoordelijkheid. Voorbereiding begint bij individuen en gezinnen, maar strekt zich ook uit tot organisaties, bedrijven en sectoren die cruciaal zijn voor het functioneren van de samenleving. Het doel is niet om angst te creëren, maar om bewustwording te vergroten en mensen in staat te stellen zich voor te bereiden.

Daarbij wordt benadrukt dat het van groot belang is dat vitale processen blijven functioneren, ook wanneer Defensie moet opschalen en militairen en reservisten worden ingezet. Dit vraagt om samenwerking tussen publieke en private partijen.

3.5 Taken en opschaling van Defensie

Vervolgens wordt uiteengezet door Directeur Strategie en Kennis hoe Defensie is georganiseerd voor situaties van opschaling. Hierbij komt aan bod hoe eenheden van landmacht, luchtmacht, marine en marechaussee in korte tijd kunnen worden gemobiliseerd en onder NAVO-commando worden geplaatst en welke voorbereidingen

men daarvoor moeten treffen. Tegelijkertijd blijft Defensie, samen met andere nationale partners, verantwoordelijk voor de veiligheid binnen Nederland.

Nederland is een belangrijk knooppunt in de logistieke doorvoer van troepen richting het oosten en heeft daarin een ondersteunende verantwoordelijkheid ('Host Nation Support'). Dit omvat logistiek, brandstofvoorziening, medische zorg en infrastructuur, en vraagt om nauwe afstemming met civiele instanties.

3.6 Groei van personeel en arbeidsmarktimpact

De Secretaris Generaal licht toe dat deze taken alleen uitvoerbaar zijn met voldoende mensen en middelen. De huidige omvang van Defensie bedraagt circa 80.000 medewerkers, bestaande uit militairen, burgers en reservisten. In 2022 werkten 67.000 mensen bij Defensie. Richting 2030 wordt toegewerkt naar een omvang van ongeveer 125.000 medewerkers, waarbij met name een sterke groei van het aantal reservisten wordt voorzien (van nu 10.000 reservisten naar 40.000 reservisten in 2030, en wellicht nog verder groei daarna).

Deze ontwikkeling leidt tot een aanzienlijk beslag op de arbeidsmarkt. Defensie geeft aan zich bewust te zijn van de krapte en benadrukt dat groei op een verantwoorde manier moet plaatsvinden. Goede afspraken met de polder over duaal werkgeverschap, arbeidsvoorwaarden en aansprakelijkheid zijn daarbij noodzakelijk.

3.7 Defensie-industrie en innovatie

Naast personeel komt ook de industriële component aan bod. Defensie schetst dat Nederland in vergelijking met andere landen een beperkte defensie-industrie heeft en veel materieel uit het buitenland betreft. Tegelijkertijd verandert de aard van militaire inzet, waarbij technologieën zoals drones, sensoren, data-analyse en satellietssystemen steeds belangrijker worden.

Defensie ziet hierin kansen voor de Nederlandse economie en benadrukt het belang van strategische partnerschappen met bedrijven. Innovaties die voor Defensie worden ontwikkeld, kunnen ook civiele toepassingen hebben en zo bijdragen aan bredere economische en maatschappelijke waarde.

3.8 Inbreng sociale partners en tafelgesprekken

Vanuit werkgevers- en werknemersorganisaties worden in het plenaire deel enkele aandachtspunten ingebracht. Daarbij wordt benadrukt dat de noodzaak tot versterking van de nationale veiligheid breed wordt onderkend, maar dat de beoogde groei van Defensie en het toenemende beroep op reservisten onvermijdelijk gevolgen heeft voor een arbeidsmarkt die al onder druk staat. Sociale partners wijzen op het belang van het draaiend houden van vitale sectoren en bedrijven, juist in tijden van verhoogde spanning, en op het spanningsveld dat kan ontstaan tussen maatschappelijke weerbaarheid en economische continuïteit.

De raad gaat vervolgens in kleinere groepen in gesprek over onderstaande vragen:

1. Wat zou de SER kunnen betekenen rondom de arbeidsmarktgevolgen van de opschaling van het Ministerie van Defensie?
2. Op welke overige thema's zou de SER wat kunnen betekenen voor de vormgeving van de ambities van het Ministerie van Defensie en de SER.

Tafel 6

Aan deze tafel werd benadrukt dat onderscheid moet worden gemaakt tussen vraagstukken die op korte termijn om actie vragen en onderwerpen die een meer

langetermijnbenadering vereisen. Er werd gezegd dat snelheid in sommige gevallen noodzakelijk is, maar dat dit niet betekent dat alle vraagstukken versneld kunnen worden afgehandeld. Daarnaast werd aangegeven dat voor directe arbeidsmarktaspecten, zoals cao-afspraken en inzetbaarheid, vooral een rol ligt bij de Stichting van de Arbeid. Tegelijkertijd werd uitgesproken dat de SER juist meerwaarde kan bieden bij bredere, strategische vraagstukken, onder meer door verschillende perspectieven samen te brengen en groepsdenken te doorbreken. Ook werd gewezen op de maatschappelijke gevolgen van een ernstige crisis, waarbij de vraag werd gesteld welke sectoren of functies prioriteit krijgen en hoe dergelijke keuzes gemaakt en uitgelegd kunnen worden.

Tafel 5

Aan deze tafel lag de nadruk op het belang van een veerkrachtige samenleving, waarbij werd aangegeven dat de opgave verder reikt dan alleen defensie en NAVO-verplichtingen. Deelnemers spraken over de rol die de SER kan spelen bij het vaststellen van randvoorwaarden om de ambities rondom veiligheid en weerbaarheid te realiseren. Daarbij werd expliciet aandacht gevraagd voor scholing en omscholing, zodat mensen in staat zijn nieuwe rollen en taken op te pakken. Ook werd de vraag opgeworpen of de inzet die van verschillende groepen wordt gevraagd rechtvaardig is verdeeld, of dat bepaalde groepen, zoals praktisch geschoolden, relatief zwaar worden belast.

Tafel 4

Aan deze tafel werd vooral gesproken over het in stand houden van een goed functionerende economie. Er werd gezegd dat er behoefte is aan een basisraamwerk van afspraken dat richting geeft in crisissituaties, met ruimte voor maatwerk voor cruciale sectoren. Daarnaast werd het belang benoemd van inkomenszekerheid en mentale gezondheid als onderdeel van maatschappelijke weerbaarheid. Ook werd aandacht gevraagd voor mensen die buiten de traditionele arbeidsmarkt vallen, zoals zelfstandigen of mensen die nu langs de kant staan, en de vraag hoe hun talenten beter benut kunnen worden.

Tafel 3

Aan deze tafel stond het thema voorbereiding centraal. Er werd benadrukt dat het belangrijk is om tijdig na te denken over mogelijke scenario's en om vanuit een integrale visie te kijken naar de eigen rol en verantwoordelijkheid. Duale functies en combibanen kwamen hierbij expliciet aan de orde. Daarnaast werd gezegd dat de SER vanuit haar adviserende rol kan bijdragen door fundamenteeler te kijken naar schaarste en krapte op de arbeidsmarkt en mogelijke vervolgstappen te verkennen.

Tafel 2

Aan deze tafel werd de nadruk gelegd op economische weerbaarheid. Daarbij werd gezegd dat Nederland zich moet voorbereiden op het worstcasescenario, terwijl tegelijkertijd wordt gehoopt op het beste. Deelnemers spraken over combibanen en alternatieve invullingen van bestaand werk, evenals over het belang van fasering van maatregelen. Ook werd genoemd dat helder moet zijn welke investeringen nodig zijn en hoe hierover wordt gecommuniceerd met bedrijven en burgers. Daarnaast kwam de rol van zowel digitale als fysieke infrastructuur aan de orde.

Tafel 1

Aan deze tafel werd gesproken over bewustwording en het benutten van de kracht van verschillende groepen in de samenleving, zoals zelfstandigen, agrarische ondernemers en de zorgsector. Duale werkgeverschap kwam ook hier aan bod, met de vraag hoe dit in de praktijk vormgegeven kan worden. Tot slot werd benadrukt dat bestuurders binnen hun eigen organisaties het gesprek moeten voeren over weerbaarheid en voorbereiding, en zich moeten afvragen welke bijdrage zij kunnen leveren aan het functioneren van de samenleving in tijden van crisis.

3.9 Afronding agendapunt

In zijn afsluitende reflectie geeft de Secretaris-Generaal van Defensie aan veel waardering te hebben voor het gevoerde gesprek en de openheid waarmee de verschillende perspectieven zijn gedeeld. Hij benadrukt dat militairen en medewerkers van Defensie zichtbaar bezig zijn met veiligheid, maar dat er vele andere manieren zijn waarop mensen en organisaties kunnen bijdragen aan de veiligheid en weerbaarheid van Nederland. Het gesprek van deze ochtend maakt volgens hem duidelijk dat die bredere bijdrage ook nadrukkelijk leeft binnen de raad.

Hij geeft aan dat dit gesprek moet worden gezien als een eerste stap en niet als een afgerond traject. Op veel plekken in de samenleving en binnen organisaties wordt dit gesprek volgens hem al gevoerd, maar het is belangrijk dat dit ook op strategisch niveau verder wordt gebracht. Hij spreekt de hoop uit dat de SER hierbij een rol kan spelen.

Specifiek noemt hij twee onderwerpen die hij graag verder uitgewerkt zou zien. Het eerste betreft de vraag hoe de samenleving en de economie draaiende kunnen blijven in tijden van verhoogde dreiging of crisis, en welke bijdrage sociale partners daaraan kunnen leveren. Het tweede onderwerp betreft combinatiefuncties en duaal werkgeverschap. Hij geeft aan dat hierover op praktisch niveau al veel gebeurt, bijvoorbeeld in cao's en afspraken binnen de Stichting van de Arbeid, maar dat daaronder ook meer fundamentele strategische vragen liggen over arbeidsmarktkrapte, economische ontwikkeling en de verdeling van schaarse capaciteit.

Hij benadrukt dat Defensie niet de intentie heeft om de arbeidsmarkt 'leeg te trekken', maar juist zoekt naar slimmere manieren om mensen te betrekken en samen te werken met andere sectoren. In dat verband geeft hij aan dat Defensie ook positieve ervaringen heeft met samenwerking in sectoren zoals zorg en ICT.

Tot slot merkt hij op dat werken voor of met Defensie voor sommige beroepsgroepen, waaronder ICT-specialisten, ook aantrekkelijk kan zijn omdat zij binnen Defensie aan vraagstukken kunnen werken die elders niet mogelijk zijn. Hij sluit af met dank aan de raad voor het gesprek en de geboden ruimte voor reflectie.

De voorzitter sluit het agendapunt af met de constatering dat het gesprek een belangrijke start vormt voor verdere gedachtevorming binnen de raad en dank de Secretaris-Generaal en Directeur van Defensie hartelijk.

4. Presentatie Nationaal Burgerberaad Klimaat

De voorzitter leidt het agendapunt in door te benadrukken dat het Nationaal Burgerberaad Klimaat voor de SER om twee redenen relevant is. Enerzijds vanwege de inhoudelijke raakvlakken tussen economie en klimaat, die een belangrijk onderdeel vormen van het werk van de SER. Anderzijds vanwege de ervaringen met participatie en burgerbetrokkenheid, een thema waar de SER de afgelopen jaren nadrukkelijk op heeft gereflecteerd, onder meer via de participatiewijzer. De voorzitter geeft aan dat juist de lessen uit de praktijk van het burgerberaad van grote waarde kunnen zijn voor het verdere werk van de SER.

Vervolgens krijgt de voorzitter van het Nationaal Burgerberaad Klimaat het woord. Zij licht toe dat zij sinds de zomer van het voorgaande jaar onafhankelijk voorzitter is van het burgerberaad, dat in een bijzondere context heeft gefunctioneerd doordat het onder

meerdere kabinetten is gestart en afgerond. Zij merkt op dat dit het proces heeft gekleurd en tegelijkertijd waardevolle leerervaringen heeft opgeleverd.

De centrale vraag die het burgerberaad meekreeg wordt benoemd: hoe kan Nederland eten, reizen en spullen gebruiken op een manier die beter is voor het klimaat, binnen vooraf vastgestelde randvoorwaarden. Een van de belangrijkste randvoorwaarden was dat het burgerberaad een zo goed mogelijke afspiegeling van de Nederlandse samenleving moest vormen.

In de toelichting op het proces wordt uitgebreid ingegaan op de samenstelling van het burgerberaad. Er wordt beschreven hoe tienduizenden willekeurige uitnodigingen zijn verstuurd door heel Nederland en hoe daaruit, via aanmelding en loting, een groep van 175 deelnemers is samengesteld. Deze groep vormde een afspiegeling van Nederland naar leeftijd, opleidingsniveau, regio en opvattingen over klimaat. Daarbij wordt expliciet genoemd dat ook sterk uiteenlopende en tegengestelde perspectieven vertegenwoordigd waren, variërend van uitgesproken klimaatactivisten tot deelnemers die sceptisch stonden tegenover klimaatverandering.

De voorzitter van het burgerberaad benadrukt dat juist deze diversiteit een essentieel onderdeel was van het proces. Zij geven aan dat deelnemers gedurende meerdere weekenden intensief met elkaar hebben samengewerkt en dat het proces bewust zo was ingericht dat deelnemers zelf zoveel mogelijk regie hadden. Er wordt beschreven hoe in het begin veel aandacht is besteed aan het leren luisteren naar elkaar, het niet proberen te overtuigen, maar het stellen van vragen en het zoeken naar onderliggende waarden en zorgen.

Er wordt toegelicht dat het burgerberaad verspreid over zeven weekenden bijeen is gekomen. Daarbij wordt aangegeven dat deze tijdsinvestering noodzakelijk was om vertrouwen op te bouwen en om mensen daadwerkelijk uit hun eigen bubbel te laten stappen. De voorzitter geeft aan dat een burgerberaad niet kan worden samengeperst tot één dag of een korte bijeenkomst, juist omdat het gaat om relatieopbouw en wederzijds begrip.

Naast de bijeenkomsten van het burgerberaad zelf wordt stilgestaan bij aanvullende onderdelen van het proces. Er wordt gewezen op een brede maatschappelijke raadpleging waaraan tienduizenden mensen hebben deelgenomen, op veldbezoeken door het land en op bijdragen van een groot aantal deskundigen. Daarbij wordt benadrukt dat de aanbevelingen van het burgerberaad niet bedoeld zijn als technisch uitgewerkte beleidsvoorstellen, maar als richtinggevende keuzes die laten zien wat burgers belangrijk vinden en welke afwegingen zij daarbij maken.

Vervolgens wordt ingegaan op de wijze van besluitvorming binnen het burgerberaad. Er wordt toegelicht dat deelnemers zelf hebben afgesproken dat voorstellen alleen zouden worden aangenomen bij een zeer brede steun. Dit heeft volgens de voorzitter van het burgerberaad geleid tot intensieve gesprekken, waarbij actief is gezocht naar de inbreng van minderheidsstandpunten om voorstellen te verbeteren. De collectieve wijsheid van de groep stond daarbij centraal.

De hoofdthema's van de uiteindelijke aanbevelingen worden benoemd, te weten eten, reizen en het gebruik van spullen. Daarbij wordt aangegeven dat de aanbevelingen niet alleen gericht zijn op klimaatwinst, maar ook nadrukkelijk oog hebben voor sociale en economische effecten. De presentatie benadrukt dat het burgerberaad laat zien dat het mogelijk is om tot gedragen voorstellen te komen, ook bij sterk gepolariseerde onderwerpen.

Vervolgens delen enkele deelnemers van het burgerberaad hun persoonlijke ervaringen. Zij vertellen dat deelname hen confronteerde met perspectieven die zij in het dagelijks leven nauwelijks tegenkomen. Er wordt gesproken over het doorbreken van eigen aannames, het leren luisteren zonder te oordelen en het gezamenlijk zoeken naar overeenkomsten onder ogenschijnlijk grote verschillen. Ook wordt benoemd dat het gezamenlijke tijdsbeslag en het gedeelde ongemak bijdroegen aan onderling begrip en verbondenheid.

In de reflectie wordt benadrukt dat het burgerberaad voor veel deelnemers een ervaring van hoop en optimisme heeft opgeleverd. De voorzitter van het burgerberaad geeft aan dat ze hebben gezien dat mensen met zeer uiteenlopende opvattingen in staat zijn om samen te werken en tot gezamenlijke conclusies te komen, mits het proces zorgvuldig wordt ingericht.

Tot slot wordt een oproep gedaan aan de aanwezigen om na te denken over hun eigen rol bij het verder brengen van de aanbevelingen van het burgerberaad. Daarbij wordt benadrukt dat het succes van een burgerberaad niet alleen afhangt van het proces zelf, maar ook van de manier waarop politiek, maatschappelijke organisaties en instituties omgaan met de uitkomsten. De presentatie wordt afgesloten met de oproep om het gesprek met burgers serieus te blijven voeren, bruggen te bouwen en te blijven investeren in langetermijnvisies.

Na de presentatie vindt een gedachtewisseling plaats tussen de raad en de vertegenwoordigers en deelnemers van het Nationaal Burgerberaad Klimaat. Vanuit de raad wordt gereflecteerd op de intensiteit en duur van het proces. Er wordt uitgesproken dat het tijdsbeslag van meerdere weekenden als fors wordt ervaren, maar dat tegelijkertijd wordt erkend dat juist deze investering noodzakelijk is om vertrouwen op te bouwen en om mensen daadwerkelijk uit verschillende bubbels met elkaar in gesprek te brengen.

Verschillende raadsleden geven aan onder de indruk te zijn van de wijze waarop uiteenlopende perspectieven binnen het burgerberaad bij elkaar zijn gebracht. Er wordt benoemd dat het proces laat zien dat polarisatie niet onoverbrugbaar hoeft te zijn wanneer er voldoende ruimte is voor luisteren, vertraging en het zoeken naar onderliggende waarden. Daarbij wordt ook de vraag gesteld in hoeverre deze werkwijze toepasbaar is binnen andere maatschappelijke en beleidsmatige trajecten.

In het gesprek wordt stilgestaan bij de representativiteit van het burgerberaad. Vanuit de begeleiders wordt toegelicht hoe is gewerkt aan een afspiegeling van de samenleving en hoe is omgegaan met uiteenlopende opvattingen, waaronder ook sceptische en afwijzende houdingen ten opzichte van klimaatbeleid. Raadsleden geven aan dat dit bijdraagt aan de legitimiteit van de uitkomsten en aan het vertrouwen in het proces.

Daarnaast wordt gesproken over de positie van de aanbevelingen van het burgerberaad. Raadsleden geven aan dat het van belang is dat deelnemers kunnen zien dat hun inbreng serieus wordt genomen en dat er daadwerkelijk opvolging aan wordt gegeven. Er wordt benadrukt dat het risico bestaat dat het vertrouwen juist wordt geschaad wanneer aanbevelingen zonder zichtbare reactie blijven liggen. In dat verband wordt de vraag gesteld welke rol instituties zoals de SER kunnen spelen bij het levend houden van de uitkomsten en het vertalen ervan naar beleid en praktijk.

Tot slot wordt in het gesprek gereflecteerd op de bredere betekenis van het burgerberaad voor participatie en democratische vernieuwing. Er wordt uitgesproken dat het burgerberaad laat zien dat burgers bereid en in staat zijn om zich te verdiepen in complexe vraagstukken, mits zij daarvoor de tijd, informatie en ruimte krijgen. Deze

ervaring wordt gezien als een waardevolle bron voor het verdere denken binnen de SER over participatie, draagvlak en langetermijnbeleid.

5. Rondvraag en sluiting

De voorzitter sluit de vergadering af met een korte reflectie op de ochtend. Zij geeft aan dat de raad een intensieve en inhoudelijk rijke vergadering heeft gehad, waarin zowel het gesprek over veiligheid en weerbaarheid als de presentatie van het Nationaal Burgerberaad Klimaat duidelijk maken hoe sterk maatschappelijke opgaven met elkaar samenhangen en raken aan de kern van het SER-werk.

De voorzitter merkt op dat de gedachtewisselingen waardevolle aanknopingspunten bieden voor vervolgdiscussies binnen de raad en het dagelijks bestuur. Zij geeft aan dat de SER op een later moment zal terugkomen op de vraag wat deze opbrengsten betekenen voor het verdere werk en eventuele advisering.

Tot slot dankt de voorzitter alle aanwezigen voor hun bijdrage, in het bijzonder de externe gasten en de deelnemers aan het burgerberaad. Zij sluit de vergadering en nodigt de aanwezigen uit voor de aansluitende netwerklunch.

Aansluitend vindt een netwerklunch plaats.